

CHET EL AVTOMOBIL YO‘LLARINI QURISH USULLARINI TAHLIL QILISH

G‘ulomov Umid Bahodir o‘g‘li
Yo‘l muhandisligi kafedrası o‘qituvchisi

Qulmamatov Ramazon Juma o‘g‘li
Yo‘l muhandisligi kafedrası o‘qituvchisi

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada chet el avtomobil yo‘llarini qurish texnologiyasi o‘rganib chiqildi, xorijiy tajribaaldan foydalanib yo‘llarni sifatini oshirish maqsad qilib olingan

Kalit so‘zlar: Avtoyo‘l, texnologiya, yo‘l, qurish

KIRISH

Hozirgi vaqtda avtomobil yo‘llarini qurish dolzarb muammolardan biri bo‘lib kelmoqda. Bunda sifatli yo‘l qurish chet el texnologiyalardan foydalanish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Umumiy foydalanishdagi avtomobil yo‘llarini va hududiy avtomobil yo‘llarini loyihalash, qurish, rekonstruksiya qilish va mukammal ta‘mirlash sohasida davlat-xususiy sheriklik tamoyillarini joriy etish rejalashtirilmoqda.

Avtomobil yo'llarini qurish va ulardan foydalanish sohasida ishlarni tashkil etishning ilg'or xorijiy uslublarini joriy etish chora-tadbirlari to'g'risidagi prezident qarori qabul qilindi.

Qaror bilan avtomobil yo'llarini qurish va ulardan foydalanish sohasidagi ustuvor vazifalar belgilandi.

Shuningdek, endilikda yo'l qurilishini rivojlantirish Strategiyasini ishlab chiqishda ishtirok etish uchun yetakchi xorijiy konsalting kompaniyalari jalb etiladi. Xususan, Investitsiyalar bo'yicha davlat qo'mita 30 dekabrgacha Germaniya tajribasini o'rgangan holda xorijiy konsultant ishtirokini ta'minlaydi.

Ushbu Rivojlantirish strategiyasi avtomobil yo'llari sohasiga zamonaviy standartlar va texnologiyalarni joriy etish, 2020–2040 yillarda yo'llarni qurish va rekonstruksiya qilish dasturlarini ishlab chiqishga yo'naltiriladi.

Hukumat avtomobil yo'llari sohasida zamonaviy qurilish materiallarini ishlab chiqarish bo'yicha qo'shma korxonalarini tashkil etish, avtomobil yo'llari va sun'iy inshootlarini loyihalashda nemis kompaniyalari — "OBERMEYER Panen+Beraten GmbH", "Lahmeyer International GmbH", "Lom Ingenieurgesellschaft mbH", "INROS LACKNER SE" va boshqalar bilan hamkorlik o'rnatish uchun ishchi guruh tashkil etadi.

Qaror bilan Avtomobil yo'llari davlat qo'mitasiga 2019 yil 10 fevralgacha avtomobil yo'llarini qurish va ta'mirlash sohasi mutaxassislarining malakasini oshirish va qayta tayyorlash mazkazini tashkil etish bo'yicha taklif ishlab chiqish vazifasi yuklandi.

Moliya vazirligi avtomobil yo'llari sohasida davlat-xususiy sheriklik tamoyillarini joriy etish chora-tabirlarini ko'radi.

2019 yildan boshlab yo'l xo'jaligida loyiha-smeta hujjatlarini ishlab chiqish, qurilish-montaj ishlarini amalga oshirish, shuningdek, ularni qabul qilib olishda hajm va sifat ko'rsatkichlarini hisobga olishni ko'zda tutadigan tartib bosqichma-bosqich joriy "Yo'l xaritasi" doirasida 2019 yilda O'zbekistonning Xalqaro muhandislarkonsultantlar federatsiyasiga (FIDIC) kirishi bo'yicha takliflar ishlab chiqilishi belgilangan.

Chet el avtomobil yo'llarini qurish usullarida quyidagilar muhim kasb etadi:

Yo'l poyi qurilishida sifat nazoratini tashkil etish masalalari;

Yo'l poyini qurish texnologiyalarini takomillashtirish masalalari;

Gruntlarni mustaxkamlashda innovatsion materiallardan foydalanish;

Mahalliy materiallardan asos qurish texnologiyalari;

O'tuvchi turdagi yo'l qoplamalarini qurish texnologiyalari va ularning o'ziga xosligi;

Chaqiqto'sh va qum aralashmasini bitum bilan joyida aralashtirib yotqizish usulida

yo‘l qoplamasini qurish texnologiyasi va uning o‘ziga xos tomonlari; Yo‘l qoplamasiga ustki yuza ishlov berishning zamonaviy texnologiyalari;

Sementbeton qoplamalari choklarini qurish texnologiyalari va innovatsion materiallari;

Avtomobil yo‘llarini qurishda atrof muhit muhofazasini tashkil etish Yo‘l poyi ustki yuzasini va yon bag‘rini pardoqlashda sifat nazorati;

Yo‘l poyi yon bag‘rini mustaxkamlashning ilg‘or usullari; Sho‘rlangan gruntlar va sho‘rxoq gruntlardan yo‘l poyini qurish texnologik jarayonlari va ularning o‘ziga xos tomonlari;

Sovuq haroratli kunlarda yo‘l poyini qurishning o‘ziga xos tomonlari; Chaqiq toshli, qum- shag‘alli materiallardan tashkil topgan asos qatlamlarini qurishda ishlar sifatini nazorat qilish;

Zamonaviy zichlash mashinalari va ularning o‘ziga xos xususiyatlari;

Sovuq asfaltbetondan qoplama qurish texnologiyalarining o‘ziga xosligi; O‘zbekiston tabiiy-iqlim sharoitida sementbeton qoplamalarini qurishning o‘ziga xos tomonlari

Avtomobil yo‘li qurilishi sifatini baholashning

Yo‘l to‘shamasini qurishda zamonaviy va innovatsion materiallarni qo‘llash masalalari; Suv o‘tkazmaydigan va kapillyar to‘sovchi qatlamni qurishning texnologiyasi;

O‘zbekiston respublikasi hududiy sharoitidan kelib chiqib yo‘l to‘shamasi konstruksiyalarini tanlash tamoyillari;

Yo‘l poyini qurishda etakchi mexanizmlarni tanlash asoslari; Avtomobil yo‘llarini qurishda mashina-mexanizmlar otryadini shakllantirish o‘ziga xos xususiyatlari. Xulosa shundan iboratki, avtomobil yo‘llarining qurilishida xorijiy tajribani tahlil qilar ekanmiz, biz innovatsion texnologiyalardan foydalanish, pullik yo‘llarni joriy etish va davlat xususiy sheriklikdan foydalanish kabi jihatlarga e‘tibor qaratdik.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI: (REFERENCES)

1. Avtomobil yo‘llarini qurish
  2. Chet el avtomobil yo‘llarini qurish tamoyillari
- Chet el avtomobil yo‘llarini qurilishi texnologiyasi